

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Soylu: 23652
Tarih: 10-01-2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 10/01/2023 13:31
Sayı: E-120.10-1150878

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de “çalışamaz” hale getirilen gazeteciler 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü’nü ya cezaevlerinde ya mahkeme salonlarında ya da ev hapislerinde karşılamaktadırlar. Mevcut iktidarın son olarak “Dezenformasyon Yasası” ile gazeteciler üzerindeki baskı ve zor uygulamaları katmerlenmiştir. Böylece zapturapt altına alınmak istenen toplum, haber alma hakkından mahrum bırakılmaya gazetecilerin de haber yapma özgürlüğü ellerinden alınmaya çalışılmaktadır. Türkiye’de gazetecilere yönelik gerçekleştirilen baskı, gözetim ve tutuklamaların önüne geçilmesi, gazetecilerin özgür bir şekilde haber yapma haklarının tayin edilmesi, toplumun da haber alma hakkından faydalanması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa’nın 98. TBMM İçtüzüğü’nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Tayip TEMEL

Van Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de bugün basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü ile halkın haber alma ve gerçekleri bilme hakkına yönelik baskılar ayyuka çıkmış, görsel ve yazılı medyanın neredeyse tamamı mevcut iktidarın kontrolüne alınmış ve özgür basına tahammülsüzlük had safhaya ulaşmıştır. Nitekim 20 yıl önce AKP iktidara geldiğinde Türkiye, Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’nde, 99’uncu sıradayken, 2022 yılında 180 ülke içerisinde 149’uncu sırada bulunmaktadır. Türkiye’de 1961 yılından bu yana 10 Ocak’ta kutlanan Çalışan Gazeteciler Günü’ne en az 87 gazeteci cezaevinde girecektir.

Geçmişte de devlet şiddetinin odağında olan başta Kürt gazeteciler olmak üzere muhalif gazeteciler ya gözaltında katlediliyorlardı ya da faili meçhul cinayetlerde kaybediliyordu. Dönemin başbakanı Tansu Çiller’in ‘bertaraf edilsin’ emriyle üç ayrı binası bombalanan Özgür Ülke gazetesi 90’lı yılların karanlık tarihinin örneklerinden bir tanesidir.

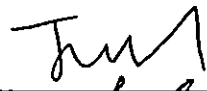
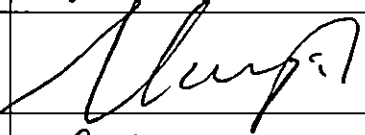
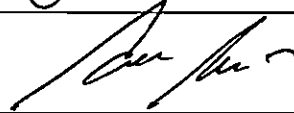
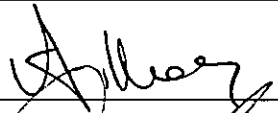
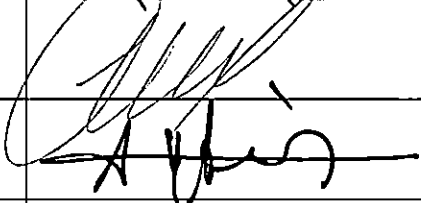
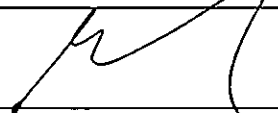
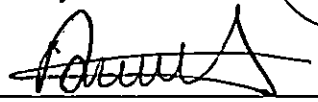
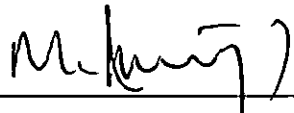
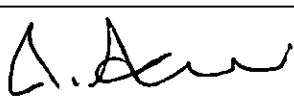
Bugün ise gazeteciler için bir cezaevine dönüştürülen Türkiye’de gazetecilerin mesailerinin büyük kısmının adliyelerde geçtiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Gazetecilik faaliyetleri ve basın özgürlüğü kapsamındaki çalışmalar hiçbir şekilde suça konu edinmemeliyken gazeteciliğin baskılanması, gazetecilerin soruşturma ve gözaltı işlemlerine uğramaları hatta gazetecilik materyallerinin suç sayılması kabul edilemez durumlardır. Ancak mevcut iktidar baskı cenderesini tahkim etmek için “Dezenformasyon Yasası” ile tüm toplumu zapturapt altına almaya çalışmaktadır. Söz konusu yasanın yürürlüğe girmesinden 1 hafta sonra Mezopotamya Ajansı’nın Ankara bürosu polislerce basılmış; Ajansın Diyarbakır, Van ve Urfa’daki muhabirleri ve İstanbul’daki yazı işleri müdürü, evleri basılarak gözaltına alınmıştır. Gazetecilik faaliyetlerini “sözde” olarak niteleyen emniyet müdürlüğü gözaltına alınan 11 gazetecinin “halkı kin ve düşmanlığa sevk edici içerikte haber yaptıkları” iddiasıyla gözaltına alındığını kaydetmiştir. Üzerinden aylar geçmesine rağmen tutuklanan gazeteciler hakkında hala bir iddianame hazırlanmış değildir. “Dezenformasyon Yasası”nın hayata geçirilmesiyle Kürt basının ilk elden şiddetin hedefinde olduğu gerçekliğini doğrulamıştır.

Öte yandan Türkiye Gazeteciler Sendikası’nın 2022 yılına ait raporuna göre son bir yılda; 31 gazeteci toplamda 52 gün gözaltında kalmış, 60 gazeteci hakkında soruşturma açılmıştır. 128 davada 273 gazeteci yargılanmıştır. Gazeteciler toplam 75 yıl 5 ay 26 gün hapis cezasına mahkûm edilmiştir. 57 gazeteci fiziksel saldırıya uğramış; 32 gazeteci sözlü olarak tehdit edilmiştir. 54 haber sitesine ve 1355 haber içeriğine erişimin engellenmesine, 19 haberin

içerikten çıkarılmasına karar verilmiştir RTÜK marifetiyle toplam 61 ayrı karar ile toplam 10.427.902 TL idari para cezası verilmiştir. Basın emekçilerinin ne denli bir baskıyla karşı karşıya olduğunu görmek açısından bu veriler oldukça çarpıcıdır. Yargılamalarda öne çıkan suçlamalara bakıldığında, terör suçlamalarının, özellikle “örgüt propagandası” ve “örgüt üyeliği” suçlamalarının önceki dönemlerde olduğu gibi başı çektiği görülüyor. Bu suçlamaların ardından en sık kullanılan suçlamalar ise “kamu görevlisine hakaret” ve “Cumhurbaşkanına hakaret” olmuştur.

Bu bilgiler ışığında gazetecilere yönelik baskıların son bulması, özgür bir ortamda haber yapmak olanaklarının oluşturulması, halkın haber alma ve hakikate ulaşma hakkının sağlanması ve gazetecilere yönelik adaletsizliklerin giderilmesi amacıyla bir araştırma komisyonunun kurulması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇİN	ŞANLIURFA	
19	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
20		N	